

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ NEDENİYLE...
TÜTÜN ENDÜSTRİSİNİN TAKTİKLERİ MUTLAKA ÖNLENMELİ !
8.3.2020

Bu bilgilendirme notu 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle hazırlanmıştır.

Kadınların sağlıklı yaşayabilmeleri için en çok öldüren riskli davranışlar arasında yer alan tütün kullanımı önlenmelidir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü¹; aslında bir anma günüdür. Günün anlamı ile uyumlu olarak kadınların yaşadıkları çok geniş yelpazedeki sorunlar ve önleme stratejileri dile getirilmektedir. Tütün kullanımı ve bu nedenle meydana gelen sağlık sorunları önlenebilir özellikte olmasına rağmen dünyada kadınların hastalanmalarına ve ölmelerine neden olmaktadır. Dolayısıyla, bu özel günde kadınların tütün kullanımının önlenmesine bu metin aracılığı ile vurgu yapılması amaçlanmıştır.

Tütün kullanımı küresel bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir. Dünyada 2018 yılı itibarıyla 244 milyon kadın tütün kullanmaktadır.² Her gün düzenli olarak tütün kullanan kadınların yaklaşık yarısı çok yüksek refah düzeyine sahip ülkelerde yaşamaktadırlar. Tütün dumanından pasif etkilenim de kadınlar açısından önemini korumaktadır. Küresel düzeyde pasif etkilenim kadınlar

¹ [Internet] <https://www.un.org/en/observances/womens-day> Erişim:4.3.2020.

² [Internet] <https://www.who.int/news-room/detail/19-12-2019-who-launches-new-report-on-global-tobacco-use-trends> Erişim:4.3.2020.

arasında erkeklere göre daha fazla ölüme neden olmaktadır. Tütün kullanımının kadınlar (ve çocuklar) açısından öne çıkan riskli bir döneminin de gebelik dönemi olduğu unutulmamalıdır. Dünyada pek çok ülkede kadınlar arasında erkekler arasında olduğundan daha düşük sıklıkta tütün kullanılmaktadır. Bu da doğal olarak tütün nedenli hastalık ve ölüm seyrinin de erkeklere göre azlığı söz konusudur. Bununla birlikte, kadınlar arasında tütün kullanımı yaygınlaştıkça bu bilgi geçerliliğini yitirecektir.³ On beş yaş ve üzeri kadınlar arasında tütün kullanımı sıklığı yıllar içinde azalma eğilimi içinde olsa da sayıca önemli bir kitle halen herhangi bir tütün ürünü kullanmaktadır.

Türkiye’de kız çocukları ve kadınlar arasında tütün kullanımı önlem alınması gereken bir konudur. Küresel Gençlik Tütün Kullanımı araştırmasına göre 13-15 yaş kızların %12,1’i halen bir tütün ürünü kullanmaktadır (2017). Bir başka ifadeyle ülkemizde lise düzeyindeki her dokuz kız öğrenciden biri tütün ürünü kullanmaktadır. On beş yaş ve üzeri kadınlar arasında ise halen herhangi bir tütün ürünü kullanım sıklığı %16,9 olarak rapor edilmiştir (2017).⁴

Dünya Sağlık Örgütü’nün hemen her bölgesinde kadınlar arasında tütün kullanımı 2025 yılı için azalma beklentisi içindedir. Azalma en az DSÖ Avrupa Bölgesi için beklenmektedir.⁵

Tütün kullanan kadınlar arasında aşağıdaki hastalıklar daha sıklıkla görülmektedir:

1. Kalp krizi
2. İnme
3. Akciğer kanseri
4. Amfizem
5. Şeker hastalığı gibi diğer ciddi sağlık sorunları

Kronik Tıkalıcı Akciğer Hastalığı (KOA) oluşumu; sigara içen kadınlar arasında hiç içmeyenlere göre 38 kat daha fazladır. Gebelik döneminde tütün kullanıldığında; erken doğum, doğum anomalileri, diş gebelik gibi istenmeyen sonuçlar görülmektedir. Bu durumlar annenin ve bebeğin sağlığını çok ciddi düzeyde tehdit altında bırakmaktadır.⁶ Tütün kullanımı akciğer kanseri dışında da kanserlere neden olmaktadır. Meme kanseri kadınlar açısından öncelikli bir hastalıktır.⁷

Örnekleri ve sonuçları çoğaltmak mümkündür. Bununla birlikte; önleme yaklaşımlarını güçlendirerek bu durumların tamamının önlenmesi hedef olmalıdır. Kadınların özellikle tütün endüstrisinin hedefinden hızla ve akılcı bir biçimde dışarı çıkarmak gerekmektedir. Bugün tütün endüstrisinin en önemli hedef grupları arasında kadınlar ve çocuklar bulunmaktadır. Kadınlar için en sık kullanılan

³ The Tobacco Atlas [Internet] <https://tobaccoatlas.org/> Erişim:4.3.2020.

⁴ [Internet] https://www.who.int/tobacco/surveillance/policy/country_profile/tur.pdf?ua=1

⁵ WHO global report on trends in prevalence of tobacco use 2000–2025, third edition. Geneva: World Health Organization; 2019.

⁶ [Internet] https://www.cdc.gov/tobacco/data_statistics/sgr/50th-anniversary/pdfs/fs_women_smoking_508.pdf

⁷ The Tobacco Atlas [Internet] <https://tobaccoatlas.org/> Erişim:4.3.2020.

taktikler arasında “özgürlük” ve “bağımsızlık” yer almaktadır.⁸ Kadınlara özel tütün ürünlerinin üretilmesi, kadınlar arasında yoksulluk, işsizlik, yalnız ebeveyn olmak gibi baskı yaratan unsurların varlığı, kilo alma kaygısı, bağımlılık davranışının seyri, kültürel ve demografik koşullar kadınlar arasında tütün kullanımını belirleyen faktörler arasındadır.⁹

Tütün kullanamaya hiç başlamamak en öncelikli hedeftir. İçenlerin bırakması ve pasif etkilenimin önlenmesi de tütün kontrolünün diğer önemli adımlarıdır. Bu adımların üçü de toplumda herkes için uygulanmalıdır. Bununla birlikte, tütün endüstrisinin hedefinde olan kadınların endüstri hedeflerinden korunmalarına ilişkin özel çabaya ihtiyaç vardır. Bu konu uzun yıllardan beri DSÖ gündemindedir. 31 Mayıs Tütünsüz Bir Dünya Günü 2010 yılı teması TÜTÜN KULLANIMI ve KADINLAR olmuştur. O dönemde konu toplumsal cinsiyet kavramı üzerinden ele alınmıştır.¹⁰

Kadınların tütün endüstrisinin taktiklerinden korunabilmesi için toplumda her kesimde farkındalık çalışmalarına gereksinim vardır. Buna ek olarak kamusal mekanizmaların, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, meydanın kadınlara yönelik taktiklerin önlenmesi için sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir. Örneğin; kadınlara özel tütün ürünlerinin üretilmesi, estetik, güzellik gibi kavramlarla tütün ürünlerinin yan yana gelmesi gibi bütün taktiklerin farkında olunması ve bu uygulamaların tamamına bütün toplum tarafından HAYIR denilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Çocuklar için...
Kadınlar için...
Ayrım yapmadan!
Herkes için...

“Tütünsüz hayat, sağlıklı hayat!”

Saygılarımızla,

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu

⁸ Elkind AK.The social definition of women's smoking behaviour. Soc Sci Med 1985;20(12):1269-78.

⁹ Amos A. Women and smoking. British Medical Bulletin 1996;52 (No. 1):7i-8.

¹⁰ [Internet] <https://www.who.int/tobacco/wntd/2010/announcement/en/> Erişim:4.3.2020.